

Korenvelden onder de Moerdijkbrug

Ligt daar niet het plaatsje Broeck?

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

Rijd in gedachten even mee over de Moerdijkbrug. Wat zien we daar? Water, ja, het Hollandsch Diep. Laten we even doen alsof die brug er vóór 1421 ook al was. Dan zouden we korenvelden hebben gezien. En een paar dorpjes, misschien. Ligt daar niet het plaatsje Broeck?

Het was de polder Grootte Waard, die zich daar beneden uitstrekte. Hij overlapte deels het schaars bevolkte getijdengebied dat later de Hoeksche Waard zou worden: de westgrens liep langs de lijn Puttershoek-Maasdam-Strijen. Het was een tijd van overstromingen en dijkdoorbraken. De ergste was wel de Sint Elisabethsvloed, die toesloeg in de nacht van 18 op 19 november 1421. De Grootte Waard verdween in het water, evenals de latere Hoeksche Waard. Alleen Sint Anthoniepolder bleef droog.

Dat gebeurde niet allemaal in die ene nacht. De basis was al eerder gelegd. De dijken wa-

ren verzwakt door slecht onderhoud. Na de vloed bleef de Grootte Waard langdurig onder water staan en vormden zich zeearmen en rivieren. Het Haringvliet, het Hollandsch Diep en de Biesbosch ontstonden in die tijd.

De Sint Elisabethsvloed wordt wel gezien als de start van de Hoeksche Waard. Want al vrij snel na de vloed werd begonnen met de inpoldering van

SINT ELISABETHSVLOED WORDT GEZIEN ALS START HOEKSCHER WAARD

het Oude Land van Strijen (1437) en het Munnikenland bij Westmaas (1439). In de eeuwen daarna volgde polder na polder. Nadat polders waren bedijkt, moest de grond worden verkaveld en, met het oog op belastingheffing, opgemeten. Dat was lastig, omdat het getijdenlandschap steeds ver-

Landmetersketting, eeuwenlang gebruikt bij landmetingen. Doorgaans 10 of 20 m lang, samengesteld in schakels. Daardoor was hij opvouwbaar.

anderde en beschrijvingen van de grenzen nogal eens voor meerdere uitleg vatbaar waren. Zo kon het gebeuren dat Jan van Barry, eigenaar van gronden die later tot de ambachtsheerlijkheid Crom-

strijen behoorden, een aantal heren van Moerkerken en de Karthuizer Monniken (bedijkers van Sint Anthoniepolder) jarenlang procedeerden over de grenzen van hun bezittingen. Ze kwamen er niet uit en

besloten tot een schikking. In het midden van de dam bij Westmaas werd een blauwe steen geplaatst. Vandaar werd een lijn getrokken tot aan de middelste uitmonding van de Mannenvliet, waar nu de

Blauwe Steenweg ligt. Het richtpunt was de toren van Zuidland. Met die lijn als uitgangspunt konden de drie partijen de strijdbijl begraven.

www.museumhw.nl